

Inbreng Sociaal Werk Nederland voor voor kamerdebat GALA, 29 februari 2024

Welzijn en preventie maken de samenleving en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Preventie in het sociaal domein gaat over het voorkomen van problemen of de verergering ervan, met als doel dat mensen betrokken kunnen blijven bij de maatschappij en zich gezonder en beter voelen. Het kan leiden tot het verkleinen van gezondheidsverschillen en het beheersen van de zorgkosten. Twee grote opgaven voor een nieuw kabinet. Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wordt gewerkt aan een duurzame beweging naar preventie op lokaal niveau. Het versterken van de sociale basis speelt hierin een centrale rol. Op donderdag 29 februari a.s. spreekt u hierover in de Kamer.

Armoede en preventie

Sterke netwerken in buurten, wijken, waarin mensen laagdrempelig hulp en ondersteuning vinden, elkaar steunen, bieden veerkracht en vitaliteit om mogelijke problemen voor te zijn en uitdagingen aan te kunnen. Denk aan een onderwerp als armoede. De aanpak van armoede is vooral effectief wanneer er ook aandacht is voor gezondheid en stressreductie. En met het doorbreken van de vicieuze cirkel van chronische stress over armoede, neemt op haar beurt de gezondheid toe en stress af wanneer armoede en schulden aangepakt worden. Maar dat vraagt wel om een integrale aanpak.

Akkoorden doen het niet vanzelf

Nederland is een land van akkoorden geworden. Naast GALA hebben we nog IZA, NPA, NPLV, Eerstelijnsakkoord, etc. Die akkoorden kunnen alleen functioneren als deze elkaar versterken, aanvullen en ondersteunen. Nu zien we dat eigenlijk de akkoorden vooral naast elkaar bestaan. Er moet wat ons betreft bijvoorbeeld een betere aansluiting komen tussen de uitwerking van IZA en GALA. IZA wil dat de zorg minder belast wordt; GALA wil dat mensen gezonder leven en kansrijk opgroeien. Beide vraagt veel van het sociaal domein, het sociaal werk en de aanpak in wijken en buurten. Dat loopt absoluut niet synchroon. Zeker als we daar nog eens de uitdagingen en initiatieven op de bestaanszekerheid bij betrekken.

- ***Hoe gaan we ervoor zorgen dat akkoorden binnen en buiten de zorg vanuit de sociale basis elkaar versterken?***

Incidenteel geld is geen oplossing

Aan GALA zijn allerhande tijdelijke Specifieke Uitkeringen (SPUKS) gekoppeld, maar over structurele borging en financiering is niets bekend. Al eerder stuurden de IPO en VNG een brief aan het kabinet om het aantal SPUKS te verminderen. Sociaal Werk Nederland vroeg Bureau Bartels om de capaciteit en draagkracht van sociaalwerkorganisaties onderzoeken. Vooral ook omdat de onzekerheid rond duurzame infrastructurele financiering te groot is voor de toekomst. Dat maakt partijen (zowel gemeenten als partners in het sociale domein) erg terughoudend. Waarom investeren in een infrastructuur die wellicht over een jaar kan worden opgeheven. Zeker gezien het feit dat preventie een lange adem vereist.

- ***Wij vragen u om de bewindspersoon te bevragen hoe hij de continuïteit van programma's kan borgen en voorkomen dat onnodige faalkosten en desinvesteringen ontstaan die uiteindelijk gezien de grote opgaven die we voor ons hebben niet te verantwoorden zijn?***